

Valtiovarainvaliokunta 5.6.2018

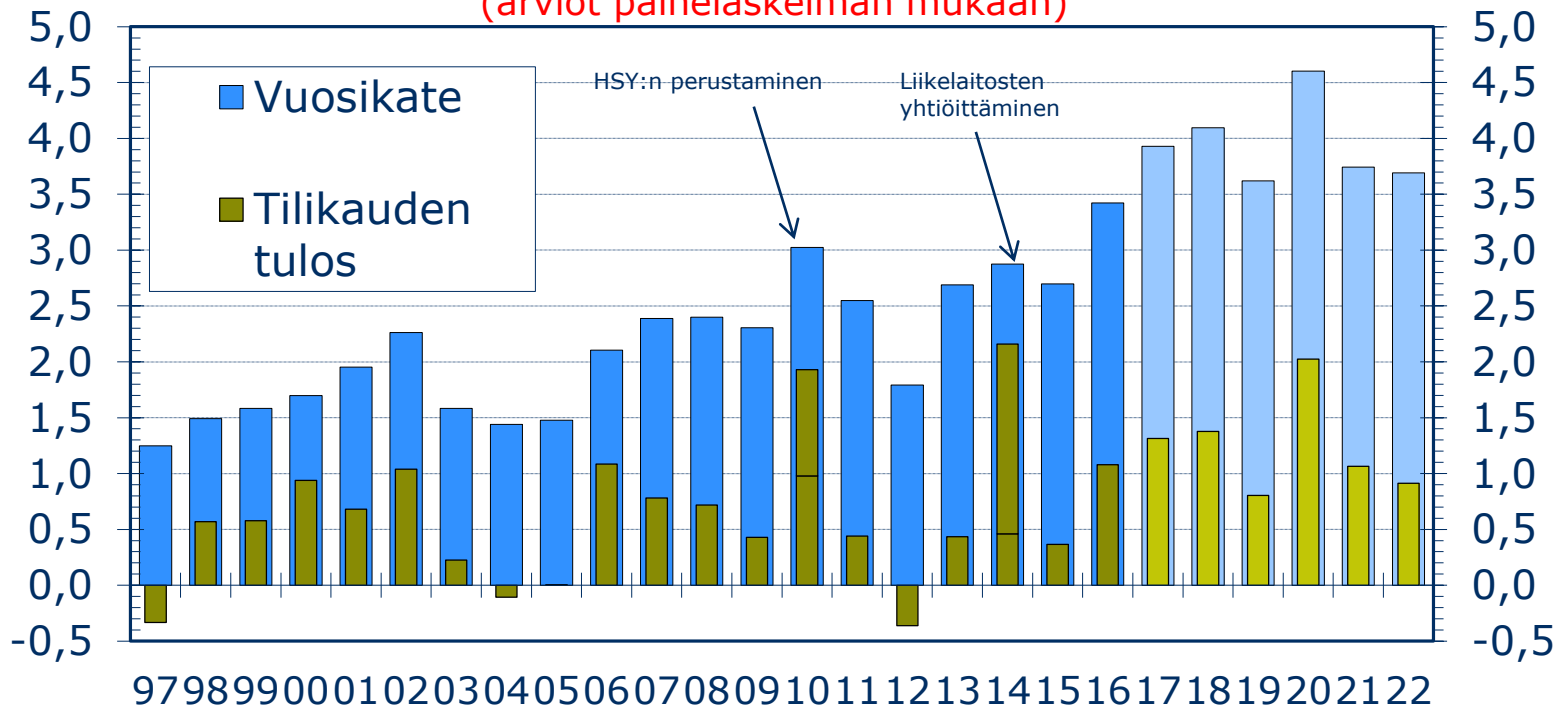
Sote – maakuntauudistus, valtiontalous, kuntatalous

Suomen Kuntaliitto, kuntatalousyksikkö

Kuntasektorin vuosikate sekä tilikauden tulos vuosina 1997-2022, mrd. €

(arviot painelaskelman mukaan)

Vuonna 2010 tilikauden tulos sisältää HSY:n perustamisesta johtuvaa pääkaupunkiseudun kuntien saamaa kirjanpidollista myyntivoittoa noin 0,95 mrd. euroa.

Vuonna 2014 kunnallisten liikelaitosten yhtiöittäminen paransi tilikauden tulosta noin 1,7 mrd. euroa.

Vuosikatteen ja tuloksen paraneminen vuonna 2020 johtuu pääosin siitä, että veroprosenttien ja yhteisöveron jako-osuuden leikkauksista huolimatta kunnille tilitetään vielä aiempien verovuosien veroja aiempien vuosien korkeampien veroprosenttien ja jako-osuuksien

Kuntien ja kuntayhtymien talous, mrd. €

(painelaskelman mukaan)

	2016	2017	2018	2019	2020 1)	2021	2022
Toimintakate	-27,78	-27,51	-28,05	-29,03	-11,77	-12,06	-12,39
Verotulot	22,10	22,54	23,17	24,22	13,65	13,27	13,54
Käyttötalouden valt.os.	8,83	8,54	8,71	8,20	2,42	2,25	2,26
Rahoitustuotot ja kulut, nett	0,27	0,37	0,26	0,23	0,30	0,29	0,28
Vuosikate	3,42	3,93	4,09	3,62	4,60	3,74	3,69
Poistot	-2,72	-2,75	-2,85	-2,95	-2,71	-2,81	-2,91
Satunnaiset erät, netto	0,38	0,13	0,13	0,13	0,13	0,13	0,13
Tilikauden tulos	1,08	1,31	1,38	0,80	2,02	1,06	0,91
Tulorah. korjauserät	-0,63	-0,45	-0,45	-0,45	-0,45	-0,45	-0,45
Tulorahoitus, netto	3,17	3,61	3,78	3,30	4,28	3,43	3,37
Investoinnit, netto	-3,28	-3,36	-3,58	-3,65	-2,94	-3,07	-3,23
Rahoitusjäämä 2)	-0,11	0,25	0,20	-0,34	1,34	0,35	0,15
Lainakanta	18,10	18,25	18,30	18,89	14,77	14,47	14,37
Rahavarat	5,68	5,78	5,98	6,18	6,36	6,36	6,36

1) Talouden paraneminen vuonna 2020 johtuu pääosin siitä, että veroprosenttien ja yhteisöveron jako-osuuden leikkauksista huolimatta kunnille tilitetään vielä aiempien verovuosien veroja aiempien vuosien korkeampien veroprosenttien ja jako-osuuksien perusteella.

2) Rahoitusjäämä = Toiminnan ja investointien rahavirta = Tulorahoitus + investoinnit, netto

Tulorahoitus = Vuosikate + satunnaiset erät, netto + tulorahoituksen korjauserät

Kuntien ja kuntayhtymien bruttomenot, mrd. €

	2016	2017 1)	2018	2019	2020 2)	2021	2022
Toimintamenot	37,13	36,75	37,34	38,50	19,44	19,92	20,43
- Henkilöstömenot	20,78	20,17	20,20	20,88	10,44	10,68	10,91
- Palkat	15,93	15,84	16,01	16,61	8,42	8,62	8,81
- Muut henkilöstömenot	4,85	4,34	4,19	4,27	2,01	2,06	2,10
- Ostot (materiaalit ja palv.)	12,54	12,85	13,35	13,77	6,62	6,82	7,05
- Avustukset	2,77	2,28	2,29	2,31	1,49	1,49	1,51
- Muut toimintamenot	1,03	1,45	1,49	1,54	0,90	0,93	0,96
Korkomenot	0,33	0,33	0,39	0,44	0,38	0,40	0,41
Investoinnit	4,34	4,47	4,63	4,72	4,01	4,12	4,23
Yhteensä	41,80	41,55	42,36	43,66	23,83	24,44	25,08
Muutos-%:							
Toimintamenot	1,0	-1,0	1,6	3,1	-49,5	2,5	2,6
- Palkat	-1,1	-2,9	0,1	3,4	-50,0	2,3	2,2
- Ostot (materiaalit ja palv.)	3,2	2,4	3,9	3,2	-52,0	3,1	3,3
Menot yhteensä	0,9	-0,6	2,0	3,1	-45,4	2,6	2,6

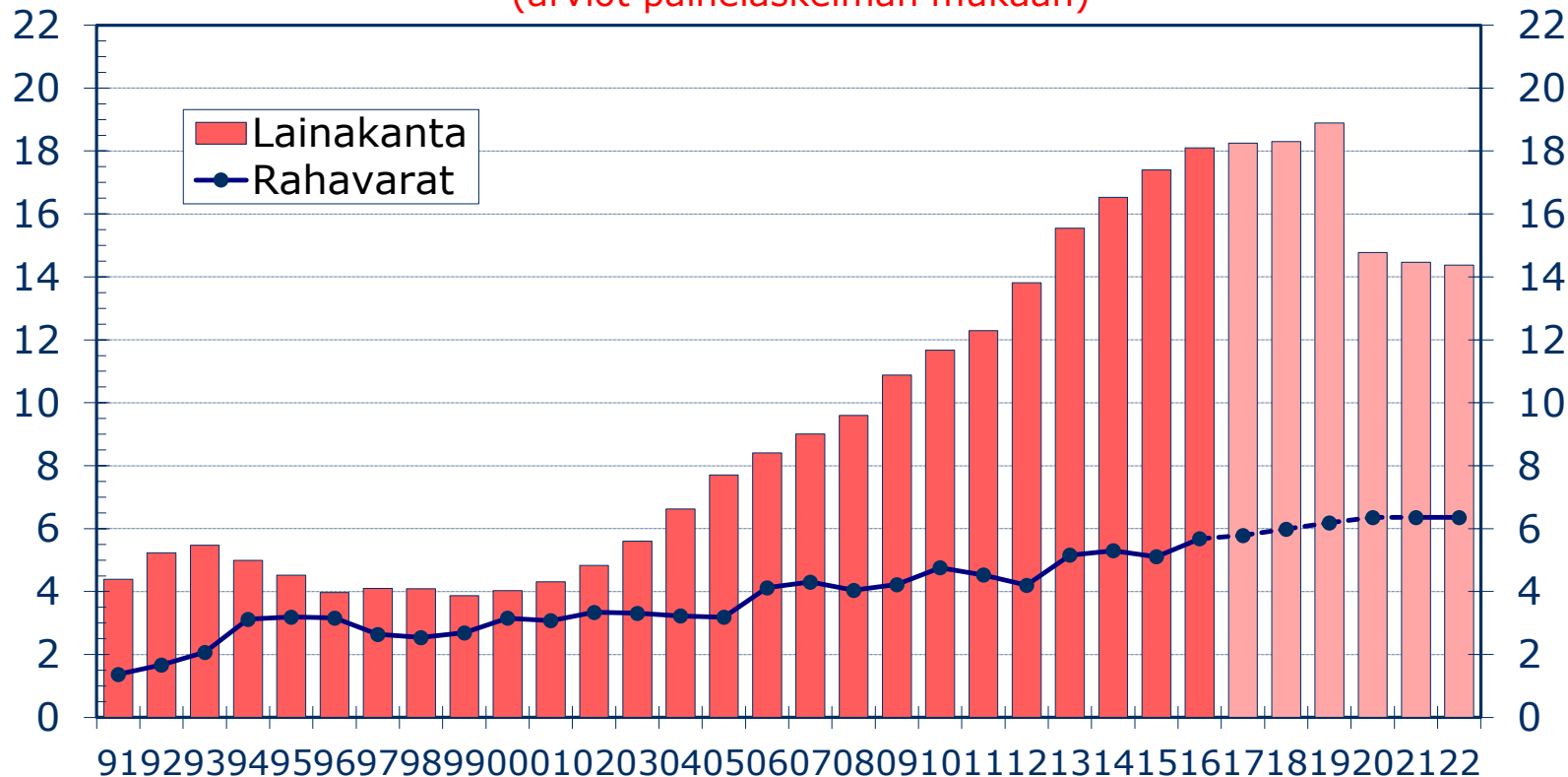
1) Vuonna 2017 toimintamenoja (sekä toimintatuloja ja valtionosuuksia) supistaa perustoimeentulotuen laskennan ja maksatuksen siirto Kelalle. Vaikutus toimintamenoihin on noin -700 miljoonaa euroa.

Kiky-sopimuksen vaikutus henkilöstömenoihin on vuonna 2017 myös noin -700 miljoonaa euroa.

2) Vuodesta 2020 lähtien menojen tasossa on otettu huomioon sote- ja maakuntamuutokset.

Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta sekä rahavarat 1991-2022, mrd. € (käyvin hinnoin)

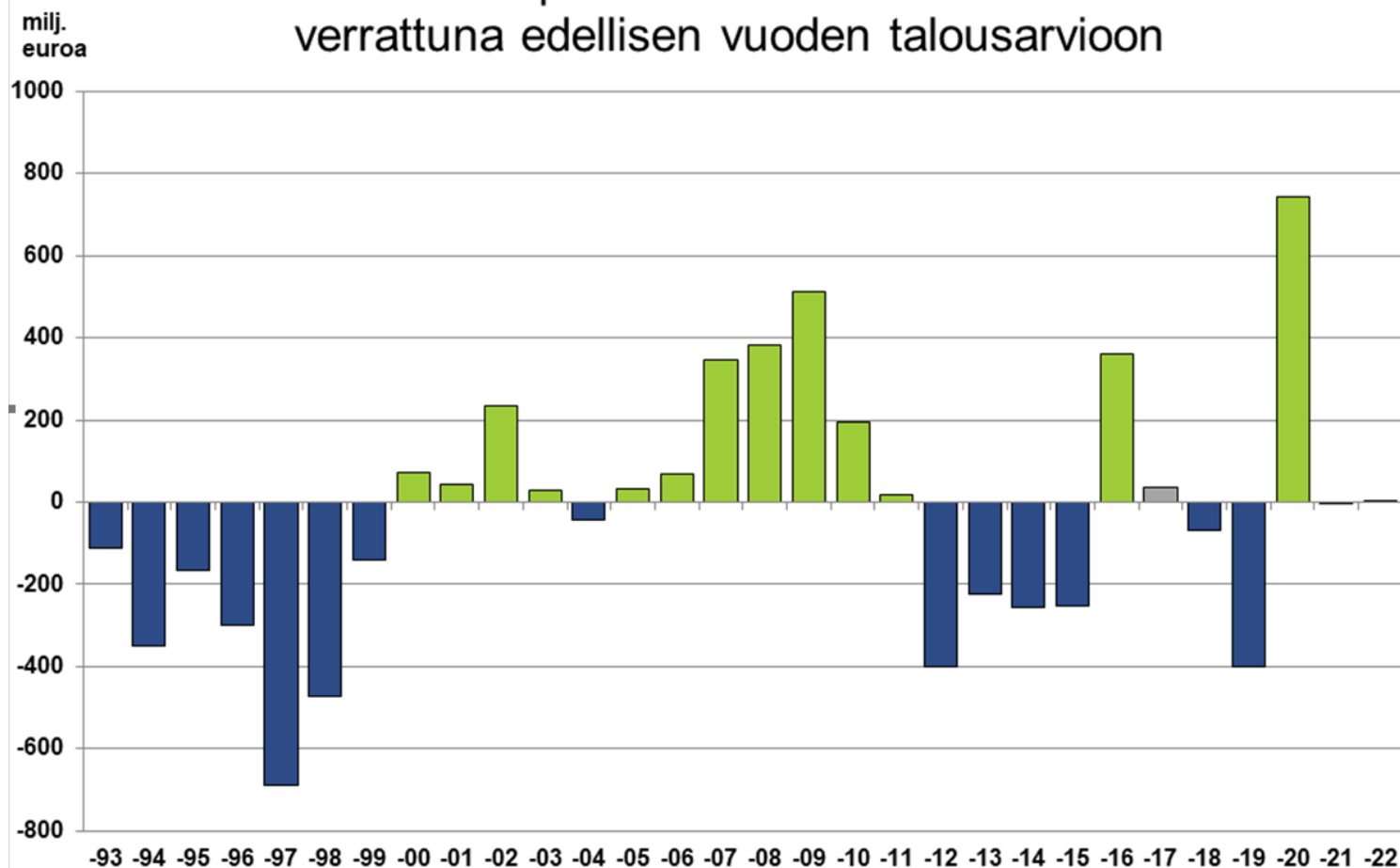
(arviot painelaskelman mukaan)

9192939495969798990001020304050607080910111213141516171819202122

Maakuntasektorille siirtyy myös sairaanhoitopiirien velat, joiden arvioidaan
kuntatalouden kehitysarviossa olevan 3,5 mrd. vuoden 2020 tasossa.

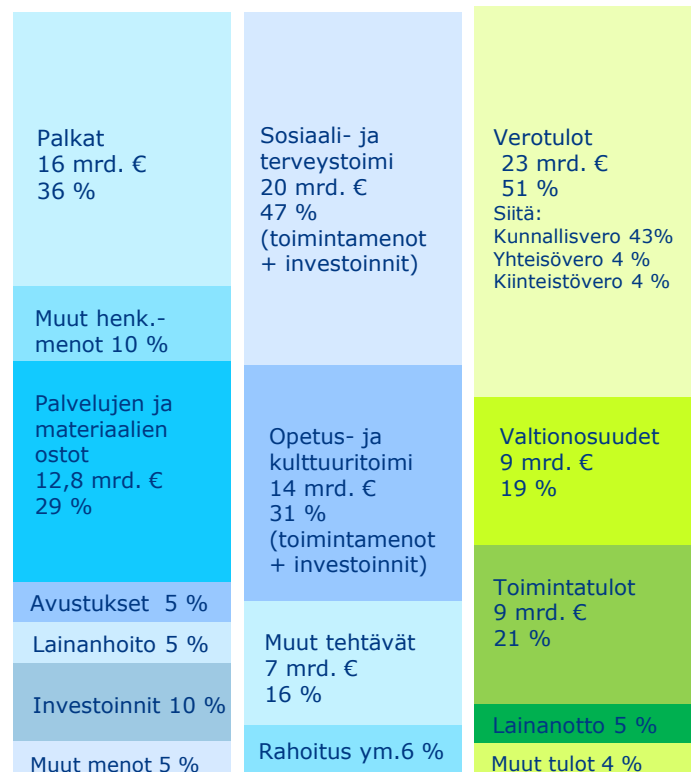
Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen verrattuna edellisen vuoden talousarvioon

Kuntien ja kuntayhtymien talous nyt ja tulevaisuudessa

Tulos- ja rahoituslaskelman mukaiset ulkoiset tulot ja menot.

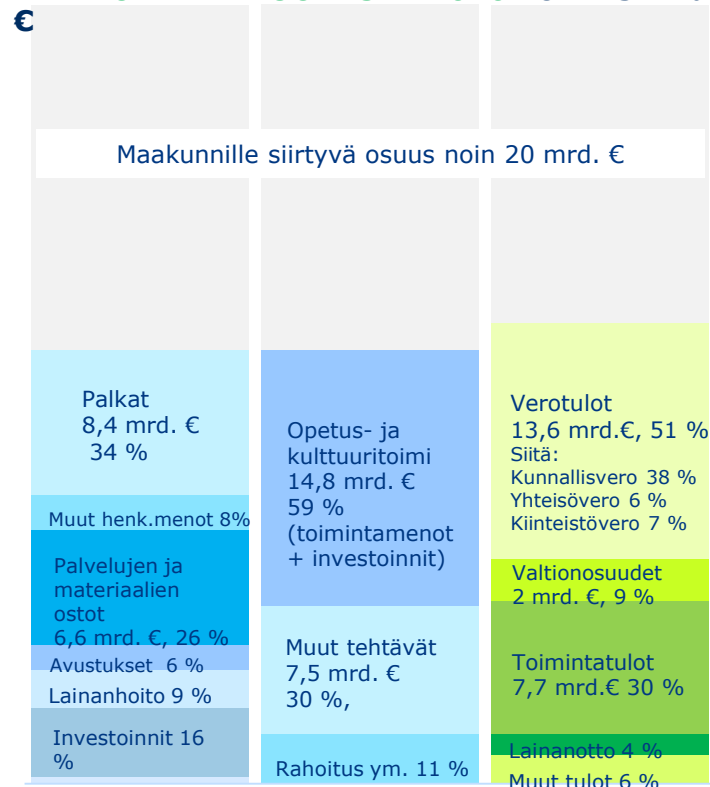
ARVIO VUODELLE 2017 noin 44 mrd. €

13.4.2018/mm

Tulos- ja rahoituslaskelman mukaiset ulkoiset tulot ja menot.

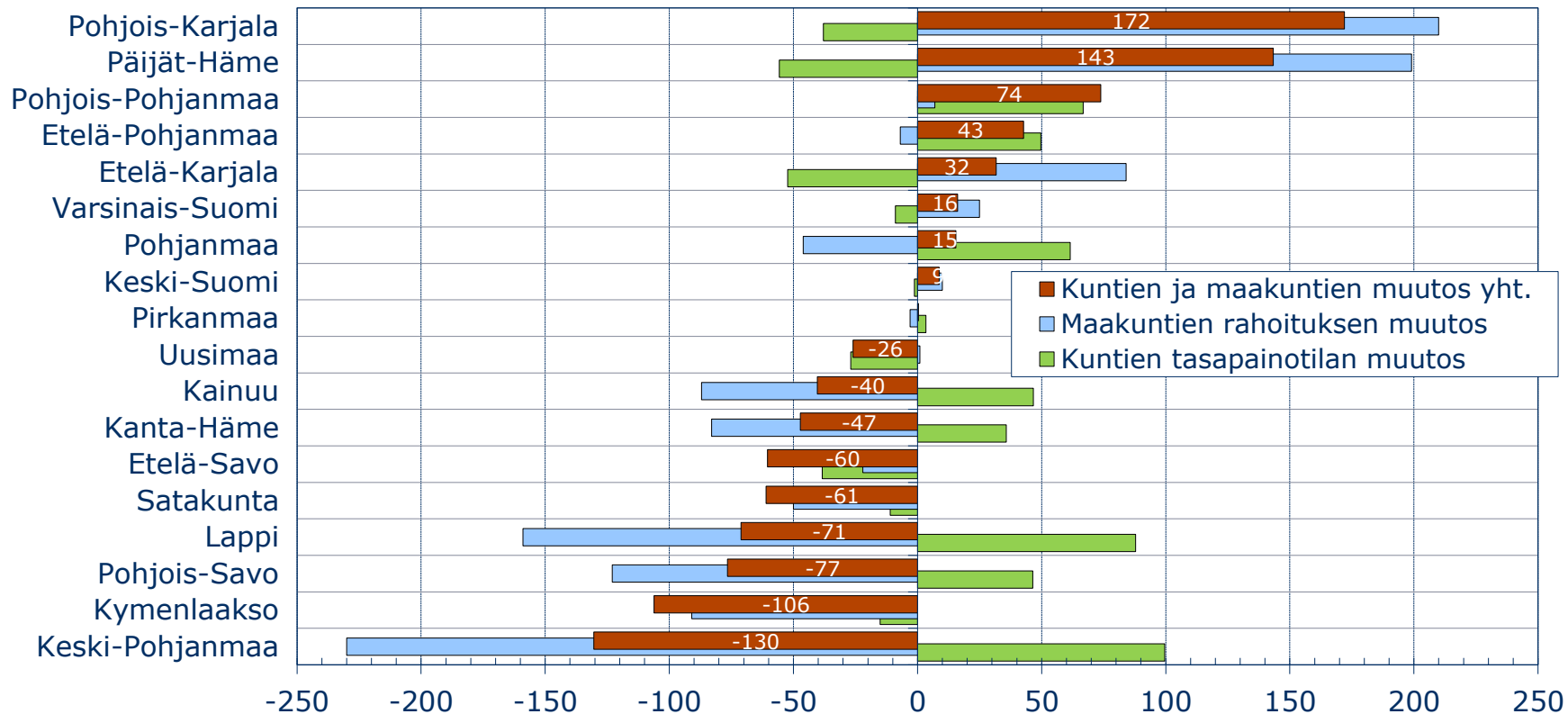
HAHMOTELMA VUODESTA 2020 noin 25 mrd. €

13.4.2018/mm

Lähde: VM
13.4.2018/Kuntaliitto/Tilastokeskus

Maakuntien rahoituksen muutos sekä kuntien talouden tasapainotilan muutos siirtymäajan jälkeen maakunnittain, €/asukas vuoden 2019 tasossa

Maakuntien rahoituksen lähteet

Valtiolta siirtyviä
tehtäviä vastaava
rahoitus siirtyy
maakunnille, yhteensä
1,07 mrd. €

Kuntien valtionosuus- ja
verotuloja siirretään valtiolle
maakuntien rahoitusta varten
17,6 mrd. euroa

24,7 mrd. € **MAAKUNTA**

Myynti- ja maksu- ja
muut käyttötuotot
3,2 mrd. €

Erillisrahoitus maakunnille
2,8 mrd. €

SOTE – MAKU uudistukseen talousriskejä

- Laskelmat mekaanisia – todellisuus arvaamaton
- Liikevaihto puolittuu – suhteellinen velka kaksinkertaistuu – investointikyky heikkenee,
- Palvelukeskusten pakkokäyttö
- Omaisuusjärjestelyt - maakuntien tilakeskuksen vuokrataso, investointien rahoitus
- Maakunnan / tilakeskuksen rahoitushuolto
- Henkilöstökysymykset, palkkaharmonisointi / eläkevastuut
- Maakunnan heikko itsehallinto – puuttuu oikeus omiin varoihin
- Yleiskatteinen rahoitus periaatteessa ok – miten työllisyys menojen ylittyessä?
- Tiukka talouden ohjaus: neuvottelu- /arviointimenettely, maakuntaindeksi
- Muutoksen ylimääräiset kustannukset: palkkaharmonisointi, toimitilat, asiakasmaksut, ICT ja hallinto, ALV ratkaisut.
- Kuntakohtaiset muutokset, verotulot/valtionosuudet.
- Kannustimet – onko niitä maakunnilla / kunnilla ?

Muuta talouteen vaikuttavaa:

- Yhteiskunnan rahoitusvastuun kasvu
- Kapitaatiokorvausjärjestelmän haasteet
- Toimintojen pirstaloituminen / integraatio-ongelmat

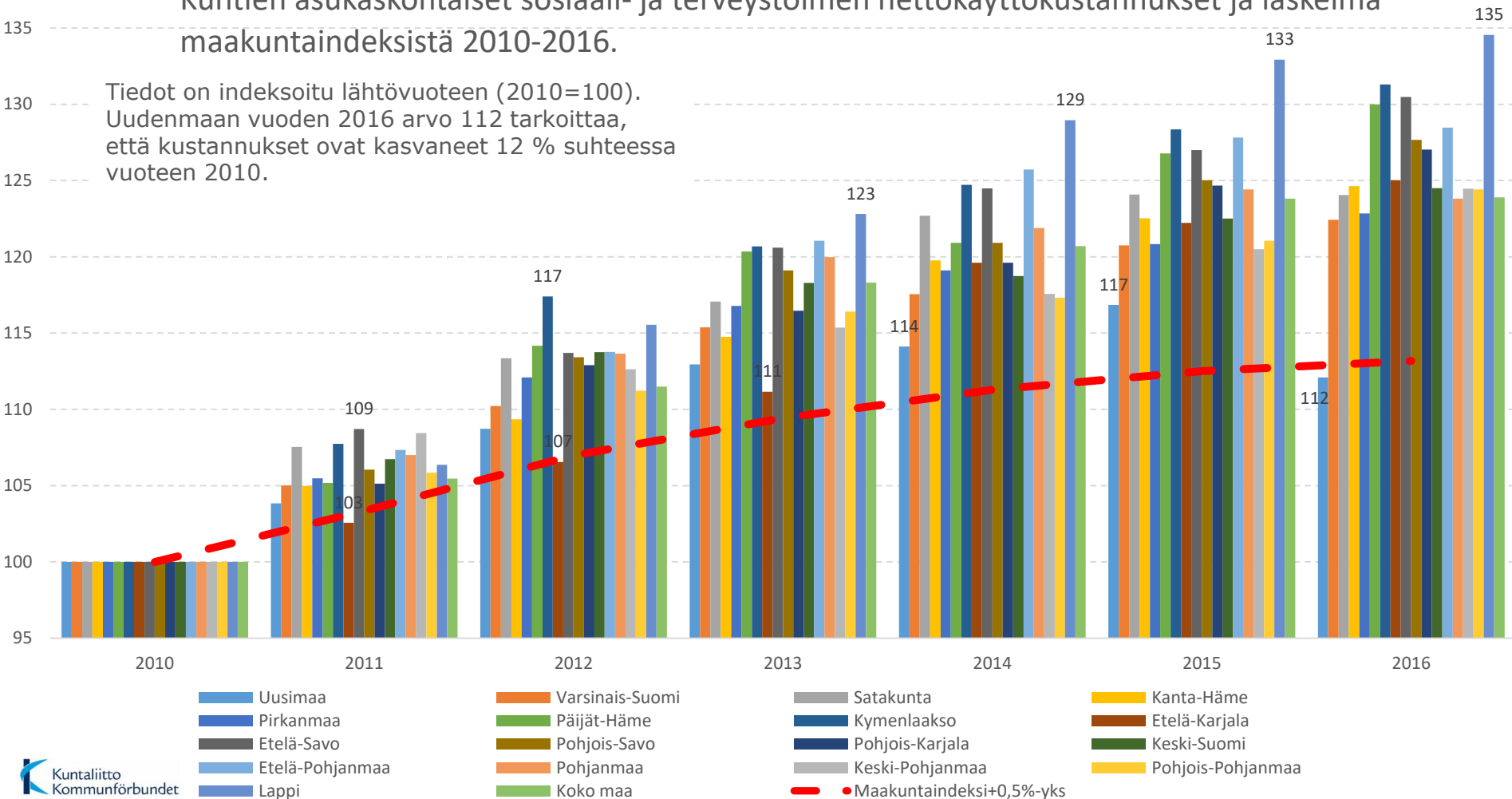
Laskelma maakuntaindeksin kehityksestä vuosina 2010-2016

- Maakuntaindeksi:
 - » Ansiotasoindeksi (painoarvo 45%): ATI (2010=100), kaikki sektorit, palkkausmuodot ja sukupuolet yhteensä
 - » Kuluttajahintaindeksi (painoarvo 40%): KHI (2010=100), hyödykeryhmät yhteensä
 - » Maakuntatyönantajien sosiaalivakuutusmaksu (15%): JMHI (2010=100), Kuntatalous yhteensä, Sosiaalivakuutusmaksut

(2010=100)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Maakuntaindeksin + 0,5 %-yks./vuosi	100,0	103,3	107,0	109,4	111,3	112,5	113,2

Kuntien asukaskohtaiset sosiaali- ja terveystoimen nettokäyttökustannukset ja laskelma maakuntaindeksistä 2010-2016.

Tiedot on indeksoitu lähtövuoteen (2010=100).
Uudenmaan vuoden 2016 arvo 112 tarkoittaa,
että kustannukset ovat kasvaneet 12 % suhteessa
vuoteen 2010.

Kiitos!

